

ทุกชีวิต

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺสโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “จิตก่อนตาย”

กราบนมัสการหลวงพ่อบรม มีข้อสงสัยเกี่ยวกับจิตก่อนตายดังนี้

๑. หนูเป็นผู้ปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ ศึกษาธรรมะ ถือศีลตามที่ตั้งใจไว้นานพอสมควร แต่ก็ยังไม่ได้อะไรมากนัก มักจะหาโอกาสมาปฏิบัติธรรมที่วัดป่าเขาแดงใหญ่บ่อยๆ ตามที่เวลาจะอำนวย เนื่องจากจะต้องทำงานและมีความรับผิดชอบต่องานสูง ถ้าไม่ได้มาที่วัดก็จะปฏิบัติที่บ้านเกือบทุกวัน แต่เวลาที่ปฏิบัติแต่ละวันไม่มากนัก ระหว่างที่ปฏิบัติจิตยังไปนู่นไปนี่ตลอดเวลา ไม่ค่อยสงบ บางครั้งเวลานั่งสมาธิจะฟุ้งเทศน์ไปด้วย จิตก็คิดตามพระเทศน์ ก็จะไม่คิดไปที่อื่น

คำถาม : การนั่งสมาธิแล้วฟุ้งพระเทศน์เป็นการปฏิบัติที่ผิดหรือไม่ หรือต้องอยู่ในที่เงียบๆ เท่านั้น

๒. เวลาหนูนั่งสมาธิหรือนอนหลับจะพบภาพพระสงฆ์บ่อยๆ เป็นนิมิตหรือเปล่าคะ

๓. หนูได้สูญเสียพ่อไปเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ระหว่างที่พ่อป่วยที่โรงพยาบาลได้อยู่กับพ่อตลอดเวลา หนูพยายามสวดมนต์ให้พ่อฟังทุกวัน บอกให้พ่อสวดด้วย พยายามพูดในสิ่งที่พ่อจะไปที่ดี เช่น ให้นึกพุทโธ ให้นึกถึงหลวงตามหาบัว นึกถึงพระพุทธรูปเจ้า ต่อมาพ่อคืนทรนทรายอยู่ ๒ วัน แล้วค่อยๆ สงบลง ยังใช้เครื่องหายใจอยู่แต่ไม่รู้สึกรู้ตัว ระหว่างที่พ่อบอกไม่รู้ตัว หนูได้นำผ้าไตรและพระพุทธรูปให้พ่อสารูปบ่อยๆ (พ่อหนูจะรู้หรือไม่ก็ขอให้ได้ทำให้พ่อ) และทำบุญซื้ออุปกรณ์การแพทย์ให้โรงพยาบาล เปิดเทปหลวงตามหาบัวบนหัวนอน มีอยู่ครั้งที่พ่อรับรู้ ส่งเสียงอ้อๆ ๒ ครั้ง พยาบาลบอกหนูจะดับเป็นครั้งสุดท้าย วันที่พ่อจะจากไป หนูได้สวดมนต์ข้างๆ หนูพ่อตลอดเวลา จนจิตหนูนิ่งจนพ่อบอกไป

คำถาม : การปฏิบัติดังนี้ถูกต้องหรือไม่ พ่อจะรับรู้และได้รับผลบุญเพื่อนำไปภพหน้าที่ดีหรือไม่ (พ่อเป็นคนถือศีล แต่ไม่ได้นั่งสมาธิ เป็นผู้นำสวดมนต์ของวัดและของบ้านที่ทำบุญ)

๔. คนที่ตายไปแล้วจะเกิดเลยใช่หรือไม่ การจัดงานศพให้ผู้ตายจะรับรู้หรือไม่ จะได้รับผลบุญที่ทำให้หรือเปล่าคะ

๕. การทำบุญใส่บาตร นั่งสมาธิ อุทิศส่วนกุศลให้ จะได้รับหรือไม่ และวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องเป็นอย่างไรคะ

คำถามเกี่ยวกับพ่อ เนื่องจากหนูนั่งกังวลและคิดถึงพ่ออยู่ ภาพที่พ่อตื่น มีสายยายยังจดจำอยู่ จึงขอความอนุเคราะห์หลวงพ่อด้วยเจ้าค่ะ

ตอบ : เอาทีละข้อนะ “ข้อที่ ๑ หนูเป็นผู้ปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิอยู่ตลอดเวลา”

นั่งสมาธิ เห็นไหม นั่งสมาธิแล้ว ที่เรานั่งสมาธิ นั่งสมาธิแล้วจิตใจมันพุ่งชาน แล้วเราฟังเสียงเทศน์ไปด้วย อย่างนี้ผิดหรือถูกเจ้าค่ะ

การนั่งปฏิบัติธรรมนะ เราปฏิบัติของเรา เพราะเราเห็นแก่หัวใจของเรา ถ้าเราปฏิบัตินะ ตามความเป็นจริง ตามความเป็นจริงของทางโลก เราต้องแข่งขัน เราต้องทำหน้าที่ การงานให้ประสบความสำเร็จ ทำหน้าที่การงาน เราก็ทำของเรา หน้าทีการงานนะ

เราแข่งขัน เราแข่งขันระหว่างกิเลสกับธรรมในหัวใจของเรา แต่เราไม่แข่งขันไปกับโลก โลกเป็นแบบนี้ไง โลก เห็นไหม โลกพร่องอยู่เป็นนิจ โลกนี้ไม่มีที่สิ้นสุดหรือกษัตริย์ทุกอย่างต้องเกษียณ คนเรานั้นต้องมีเกษียณ มันต้องมีผู้ที่ทำงานใหม่เข้ามา มันต้องมีผู้ที่เข้ามาสู่วงจร แล้วก็จะมีผู้ที่ออกจากวงจรมันไป นี่มันเป็นเรื่องธรรมดา มันเป็นเรื่องธรรมดา ฉะนั้น โลกนี้เป็นธรรมดา เราก็มีอาชีพของเรา เราทำหน้าที่ของเรา เห็นไหม เราเป็นผู้ที่รับผิดชอบสูง เรารับผิดชอบมาก

คนรับผิดชอบมากมันเป็นพันธกรรมของจิต พันธกรรมของจิตคือนิสัยของคน ถ้าคนรับผิดชอบมาก หน้าทีการงานเขารับผิดชอบมาก คนรับผิดชอบนะ กลิ่นของศีลหอม ทวนลม กลิ่นของคุณงามความดีของคนมันหอมทวนลม เราทำงานอยู่ในองค์กรใดก็แล้วแต่ ถ้าเรารับผิดชอบสูง หน้าทีการงานเรารับผิดชอบมาก ในที่ทำงานเขาตัวเองว่าใครรับผิดชอบ

มาก ใครรับผิดชอบน้อย ใครมีความสามารถมาก ใครมีความสามารถน้อย เห็นไหม การยอมรับกันในองค์กรนั้น

นี่ก็เหมือนกัน หน้าที่การงาน เราก็กทำของเราไป เราทำหน้าที่การงานด้วยจิตตนิสสัยคือความรับผิดชอบของเรา แต่ถ้าเรามีสติปัญญา สติปัญญาเราจะฝึกหัดภาวนาของเรา ถ้าฝึกหัดภาวนาของเรา ทำหน้าที่การงานเวลาเหนื่อยยากขึ้นมาแล้วเราต้องพักผ่อน เขาให้พักร้อน เขาให้โบ๊นัส ถ้าทำคุณงามความดีต่างๆ นี่เขาให้รางวัลกับการทำงาน

แต่เราทำสมาธิของเรา เราจะให้รางวัลกับชีวิตของเรา เราจะให้รางวัลกับความสงบร่มเย็นของเรา หัวใจนี้มันเร้าร้อน หัวใจที่มันไม่มีที่ได้ฟังฟัง เห็นไหม ถ้าเราทำหน้าที่การงาน

จิตเวียนว้ายตายเกิดในวัฏฏะ เราเกิดเป็นมนุษย์ หน้าที่การงานรับผิดชอบ มนุษย์ทางวิทยาศาสตร์รู้ได้แค่นี้ แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่ได้มา ได้มาจากบุญกุศล ผลของวัฏฏะ เราทำคุณงามความดีเราถึงได้เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์แล้ว เรายังมีหน้าที่การงานด้วย

คนที่เกิดเป็นมนุษย์แล้วตงาน ไม่มีงานทำ เขาก็ต้องดิ้นรนของเขา เขาก็ต้องทำงานส่วนตัวของเขา คนเวลาเขาไม่มีหน้าที่การงาน เขาก็ไปทำเกษตรกรรม ไปทำต่างๆ เพื่อเลี้ยงชีพเขา

เราเป็นมนุษย์ด้วย เรามีหน้าที่การงานด้วย เรามีความรับผิดชอบด้วย นี่คือบุญของเรา ที่นี้บุญของเราเพราะอะไร เพราะเราทำของเราอย่างนี้มันถึงได้บุญกุศลส่งมาอย่างนี้ แต่คนที่ไม่มีสติปัญญา เขาจะมาฝึกหัดภาวนาด้วย เขาจะให้หัวใจมีที่พักฟัง

ถ้าหัวใจมีที่พักฟังนะ เราฝึกหัดภาวนา จิตใจร่มเย็นเป็นสุขใช้ใหม่ อย่างนี้เงินทองมันซื้อไม่ได้ อย่างนี้องค์กรก็ให้เราไม่ได้ ใครก็ให้เราไม่ได้ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังบอกเราเป็นคนชี้ทางเท่านั้น เราเป็นคนแนะวิธีการเท่านั้น

เราประพฤติปฏิบัติ คนที่ประพฤติปฏิบัติ ถ้าคนไม่มีความรับผิดชอบสูง เวลาปฏิบัติมันก็ปฏิบัติลุ่มๆ ดอนๆ คำว่า “ลุ่มๆ ดอนๆ” คือลุ่มลุกคลุกคลานไป คนที่มีความรับผิดชอบสูง เวลาปฏิบัติมันก็มีเอกภาพ จิตใจมันมั่นคง มันทำของมันขึ้นมามันจะได้ผลของมัน ถ้าได้ผลของมัน มันก็มีความสงบบ้าง มีความสงบบ้าง แล้วมีความชำนาญขึ้น ความสงบบ้างจนเป็นความสงบที่แนบแน่นไปกับใจ ความสงบบ้างมันเป็นครั้งเป็นคราวไป ทำได้

ยาก ทำได้ง่าย แต่ถ้ามันทำของมันบ่อยครั้งเข้าๆ จนมันมันคง เราจะมีที่พึ่ง เรามีที่พึ่งของเรา

หน้าที่การงานก็หน้าที่การงาน เราต้องทำ คนเกิดมาต้องทำ แม้แต่พระ พระชี้เกี้ยวชี้คร้าน มันจะเป็นจริงขึ้นมาได้อย่างไร เพราะสิ่งใดก็แล้วแต่มันออกมาจากใจ ถ้าใจของคนรับผิดชอบ หน้าที่การงานมันจะออกมาโดยกิริยา มันรู้ได้เลยว่าจิตใจรับผิดชอบมากน้อยแค่ไหน ฉะนั้น ถ้าเราไม่ชี้เกี้ยวชี้คร้าน เราทำของเรา เราทำของเราได้

แต่มันเป็นปัญหาใจ มันเป็นปัญหาว่า เวลานั้นสมาธิไปมันชอบคิดนู่นคิดนี่ไปเรื่อย ฉะนั้น พอมาฟังเทศน์ มาฟังเทศน์หลงตา มาฟังเทศน์ครูบาอาจารย์แล้ว ฟังเทศน์ไปด้วย มันไม่คิดไปที่อื่น มันดีกว่า แล้วถ้าทำอย่างนี้ผิดไหม

ไม่ผิด ทำอย่างนี้กลับถูก เพราะหลงตาท่านเทศน์ไว้บ่อยมากบอกว่า ในการปฏิบัติของกรรมฐาน การฟังเทศน์มันเป็นการปฏิบัติสุดยอดที่สุด เพราะเวลาเรานั้นสมาธินะ เวลาจิตมันจะสงบนะ จิตมันจะลงนะ มันจะลงหรือมันจะไม่ลง มันจะมาแล้ว สมาธิกำลังจะมา สมาธิจะไปหรือสมาธิจะไม่ไป เห็นไหม มันวิตกกังวลไปหมดล่ะ

แต่ถ้าฟังเทศน์ ฟังเทศน์นะ เพราะครูบาอาจารย์ท่านผ่านของท่านมา แล้วท่านจะบอกเลยว่า ถ้ากำหนดพุทโธๆ หรือกำหนดอานาปานสติ จะละเอียดเข้ามา

ความละเอียดเข้ามา เราฟังนี้เราเกาะไว้ มันเหมือนกับพุทโธๆ ถ้าเราปฏิบัติโดยส่วนตัว เราจะพุทโธของเราไปเรื่อย เพราะเราไม่มีที่พึ่งไง เราต้องพึ่งตัวเอง เรามีคำบริกรรมเป็นที่พึ่ง มีอานาปานสติเป็นที่พึ่ง

แต่เวลาฟังเทศน์นะ เอาเสียงธรรมนั้นเป็นที่พึ่ง เรากำหนดรู้ไว้เฉยๆ เรากำหนดรู้ไว้เฉยๆ เสียงนั้นจะมากกระทบเอง เราไม่ต้องนึกพุทโธ เราไม่ต้องกำหนดลมหายใจ เรากำหนดรู้ไว้เฉยๆ ถ้ามันมีเสียงอยู่ เพราะเสียงมันกระทบหูใหม่ๆ เราเอาสติอยู่กับเสียงจะชัดเจนมาก

แต่ถ้าเราบอกเราต้องมีลมหายใจด้วย หายใจเข้า หายใจออก พุทโธด้วย แล้วจะฟังเทศน์ด้วย นี่จับปลาหลายมือ ถ้าฟังเทศน์ ถ้ามีครูบาอาจารย์เทศน์ เอาเสียงนั้นเป็นที่เกาะ ถ้าเอาเสียงนั้นเป็นที่เกาะ เราเกาะเสียงนั้นไว้ ถ้าเกาะเสียงนั้นไว้ เกาะไว้เฉยๆ อย่าไปสนใจ อย่าส่งออก

เวลาฟังเทศน์ขึ้นมา หลวงพ่อจะเทศน์อะไร ครูบาอาจารย์จะเทศน์อะไร กลัวจะฟังเทศน์แล้วไม่เข้าใจ นี่มันส่งออกไป

ให้กำหนดรู้ไว้เฉยๆ เสียงนั้นจะมาเอง แล้วเสียงนั้นมาเอง สิ่งที่มีนกระเทือนใจ คำไหน คำเทศน์ไหนที่มีนกระเทือนใจ คำเทศน์ พอสะเทือนใจนะ พอสะเทือนใจมันเข้าสู่ใจ เข้าสู่ใจจนพองเลย ขนลุกเลย ขนลุกเลย ตัวพองเลย เอาตรงนั้น เอาคำเดียว แต่เราฟังเสียงนั้นไป คือเกาะไป เหมือนพุทโธๆ เวลาจิตมันจะลง มันจะลงอย่างนั้น

จะนั้น คำถาม “การนั่งสมาธิแล้วฟังเทศน์เป็นการปฏิบัติผิดหรือไม่”

ปฏิบัติถูก ที่นี้พอปฏิบัติถูก ฟังเทศน์ๆ เวลาฟังเทศน์ ตอนนี่เสียงธรรมหลวงตา ๑๐๓.๒๕ เปิดได้ทั้งวันเลย เราเกาะสิ่งนั้นไว้ๆ ถ้าเกาะสิ่งนั้นจนมันคุ้นเคย มันคุ้นชิน มันก็เหมือนพุทโธ พุทโธจนพุทโธไม่รู้เรื่อง ถ้าพุทโธเราชัดเจน ถ้าสติเราชัดเจนนะ พุทโธจะชัดเจนมาก

ที่นี้เราฟังเทศน์ๆ เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์มา ถ้าเรามีผู้รู้ไว้ เราฟังเสียงนั้นมากระทบ แล้วถ้าเสียงนั้น คำพูดไหนที่มีนสะเทือนใจเราๆ การสะเทือนใจนี้รสของมัน

เวลาฟังเทศน์ๆ ไปนะ ฟังเทศน์ไป เสียงก็สักแต่ว่าเสียง จิตนี้มันลงได้นะ จิตนี้มันลงของมันคือมันละเอียดเข้าไปๆ จนเทศน์นี้ไม่ได้ยินเลย

มันกำหนดพุทโธๆ จนเราพุทโธไม่ได้ เรายังพุทโธๆๆ จนพุทโธละเอียดขึ้นไปเรื่อยๆ จนนี่พุทโธไม่ได้ แต่จิตนี้นิ่งเลย นี่ก็เหมือนกัน ฟังเทศน์ ฟังเสียง เสียงเทศน์ เราได้ฟังอยู่ สติเรารับรู้ไว้ เสียงนั้นมากระทบ รับรู้ไว้ๆ มีอยู่ที่ผู้รู้ชัดเจนนั่นไว้ เดี่ยวมันละเอียดขึ้นไปมันลงได้ การฟังเทศน์

“การนั่งสมาธิพร้อมฟังเทศน์ถูกหรือผิด”

ถูก แต่คำว่า “ถูก” ถูกอย่างไร ถ้าฟังเทศน์นะ จะรู้หมดเลยตั้งแต่ขึ้น นะโม ตัสสะ จนเอวัง จำได้หมดเลย จะอัดเทป นั้นมันเทป เทปไม่มีชีวิต อย่างนั้นนะผิด ผิดเพราะอะไร เพราะเป็นความกังวล จะเก็บคำพูดทุกคำเลยนะ มันเป็นความกังวล มันเป็นความรับรู้ ไม่ต้อง

ตั้งผู้รู้ไว้เฉย ๆ ตั้งสติไว้ เสียงที่มา คำไหนที่มันสะเทือนใจ สะเทือนใจ
จริง ๆ นะ เวลาฟังเทศน์ ถ้าอะไรมันสะเทือนใจเรา เพราะอะไร เพราะเราเป็น
คนคิดเอง เราเป็นคนสะสมเอง แล้วเราก็ไม่รู้เอง ครูบาอาจารย์ท่านพูดมา พูด
มาเหมือนกับตำรวจจับขโมยได้ อู้ฮู! สะเทือนมาก ถ้าสะเทือนมาก เอาอันนั้น

ฟังเทศน์ไป การนั่งสมาธิพร้อมฟังเทศน์ เป็นการปฏิบัติผิดหรือไม่

ไม่ การปฏิบัติถูก แต่เวลาฟังเทศน์แล้ว เวลาเราไปอยู่ในที่วิเวก ไม่มีเสียงเทศน์นั้น
เขาฟังแทบก็ได้ เปิดวิทยุก็ได้ แล้วถ้าไม่มี เราก็พุทโธของเรา แล้วถ้าเราใช้ปัญญาอบรม
สมาธิ นั่นก็คือเทศน์ เวลาเราคิดสิ่งใดไป เรามีสติตามความคิดไป ความคิด จิตมันเทศน์ให้
จิตฟัง จิตเราเทศน์ให้จิตเราฟังเอง เพราะจิตมันเสวยอารมณ์ เสวยอารมณ์ไปแล้วมันก็รู้
ทุกข์รู้ยาก เสวยรู้ทุกข์รู้ยากแล้วมันร้อนไหม ถ้าเรามีสติปัญญาตามทัน ตามความคิดไป
มันจะเทศน์สอนตัวเอง เห็นไหม ถ้าเทศน์สอนตัวเอง ถ้าคนปฏิบัติเป็นมันจะรู้สิ่งนี้ได้ ถ้า
คนปฏิบัติไม่เป็นจับต้นชนปลายไม่ถูก ขึ้นต้นก็ล้มลุกคลุกคลาน ปฏิบัติไปก็ผิดไปทั้งนั้น
ปฏิบัติไปก็ก้าวไปไม่ได้เลย

ถ้าเราปฏิบัติของเราไปมันจะจับต้นชนปลายได้ เริ่มต้นของเราไปได้ ทำให้
บ่อยครั้งเข้า จากไม่เคยสงบเลยก็สงบเป็นบางครั้งบางคราว แล้วพอบางครั้งบางคราวเป็น
การยืนยันว่าความสงบของจิตมันมีอยู่ ความเป็นจริงมีอยู่ ถ้ามีอยู่ มันมีความมั่นคงมาก
มันมีความมั่นใจมาก จะทำดีขึ้น ทำดีขึ้น ปฏิบัติให้ดีขึ้นไปเรื่อยๆ สิ่งที่ทำนั้นถูก

“๒. เวลาหนูนั่งสมาธิหรือนอนหลับจะพบภาพพระสงฆ์บ่อย ๆ เป็นนิมิตหรือเปล่า
คะ”

เป็น เป็นฝันด้วย เป็นฝัน ถ้าเราฝันเห็น เราฝันเห็นพระต่าง ๆ เป็นมงคล ถ้าเรานั่ง
สมาธิเป็นนิมิต ถ้าเป็นนิมิต ถ้าเห็นพระ เห็นพระพุทธรูป เห็นต่าง ๆ ไปเห็นแล้วมันชื่นใจ

คนเราเวลาดำน้ำไป เราดำน้ำ เราไม่เห็นอะไรเลย แต่ถ้าเราใส่หน้ากากไป เราดำ
น้ำไป เราไปเห็นทิวทัศน์ใต้น้ำ เราไปเห็นความสวยงาม โอ้โฮ! เราจะตื่นเต้นมาก จิต เราจิตสงบ
แล้วถ้ามันเหมือนดำน้ำไม่เห็นสิ่งใดเลย มันก็ไม่มีสิ่งใดเป็นความรู้ของใจ ถ้าไปเห็นนิมิต เห็น
ต่าง ๆ มันก็เหมือนไปเห็นภาพ เห็นภาพความสวยงามของใต้น้ำ มันก็มีความชื่นใจ

ถ้ามันมีนิมิตเกิดขึ้น นิมิตก็คือนิมิต ถ้าจะเป็นนิมิตเห็นพระพุทธรูป เห็นต่าง ๆ เห็นแล้วมันก็ชื่นใจ มันเป็นมงคลชีวิต แล้วก็วางไว้ อย่าไปติด อย่าไปติดคือว่าจะต้องเห็นจะต้องเป็นอย่างนั้น ไม่ต้อง เหมือนกับความเป็นไป ทุกคนที่เราเกิดมาเป็นคน เราเคยเป็นเด็กมาก่อน เราจะติดความเป็นเด็กเราได้ไหม มันต้องโตขึ้นมาไง

จิตก็เหมือนกัน พอเห็นเหมือนกับเด็ก ๆ อนุบาล เราโตขึ้นไป พอเราเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา ภาพจากความเป็นเด็กมันก็อยู่ในความทรงจำของเรา แต่เราจะกลับไปเป็นอย่างนั้นไม่ได้

นิมิตก็เหมือนกัน เราเห็นแล้วเราก็ปล่อยวางไว้ จิตมันเข้มแข็ง จิตมันดีขึ้นมา มันจะพัฒนาของมันขึ้นมา เพราะเราไม่ต้องการอย่างนั้น เราต้องการเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นสติปัญญา ๔ การปฏิบัติในแนวสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริงที่จิตมันสงบแล้วเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง ตรงนั้นจะเป็นประโยชน์กับเรา

แต่ถ้ามันจิตสงบแล้ว หรือเรานอนหลับเห็นภาพต่าง ๆ อันนี้มันเป็นผลของวิภวภูมิมันเป็นที่จริตนิสัยของคน คนนอนแล้วฝันเห็นก็มี บางคนนอนไม่เคยฝันเลย บางคนหนึ่งสมาธิไปไม่เคยเห็นภาพใดๆ เลย แต่บางคนหนึ่งสมาธิไปเห็นร้อยแปดพันเก้าเลย

ความรู้ความเห็น เห็นใหม่ คนที่ไม่เห็น ไม่เห็นก็เพราะไม่เห็น ไม่เห็น ถ้าทำความสงบ จิตมันก็สงบได้ คนที่รู้ที่เห็น เวลามันวางนิมิตแล้วทำให้สงบเข้าไปมันก็สงบเข้าไปได้ เพราะเป้าหมายของเราคือทำความสงบของใจ เป้าหมายของเราไม่ใช่ไปติดคาอยู่อย่างนั้น ฉะนั้น สิ่งที่เราเห็นก็คือที่เห็น มันเป็นนิมิตใหม่ เป็น มันเป็นความหมายใหม่ เป็นแล้วก็วางไว้

เราเป็นมนุษย์ใช้ใหม่ มนุษย์มันก็มีธาตุ ๔ ชั้น ๕ มันมีของมันอยู่อย่างนี้ แล้วเราจะไปติดอะไรละ เพราะสิ่งที่มันเป็นอยู่มันเป็นผลที่เราได้มา แล้วสิ่งที่ได้มาเป็นต้นทุน ต้นทุนที่จะทำคุณงามความดีต่อเนื่องขึ้นไป ต่อเนื่องขึ้นไปให้จิตมันรับรู้ อันนี้จะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นนิมิตใหม่ เป็น แล้ววางไว้

“๓. หนูได้สูญเสียพ่อไปวันที่ ๖”

ขณะที่เราดูแลพ่อ สิ่งนี้ เราอยากพูดข้อนี เราอยากพูดข้อนีเพราะว่าเรามีลูกศิษย์หลายคน ลูกศิษย์เวลาเขาไปดูแลแม่เนะ แม่เจ็บไขได้ป่วย ดูแลแม่จนแม่ตายคามือไป แล้วพอแม่ตายคามือ คือเราอุปฐากแม่จนเสียชีวิตไป เขามาหาเรานะ เขามีความสะเทือนใจมาก เขาบอกชีวิตนี้เป็นอย่างนี้หรือ ชีวิตนี้เป็นอย่างนี้หรือ ตายไป พอเวลาตายไป เห็นความเจ็บไขได้ป่วยมันสะเทือนใจ แล้วเราต้องเป็นอย่างนี้หรือ

นี่ก็เหมือนกัน เราดูแลอุปฐากพ่อจนพ่อตายไป เห็นพ่อ เพราะพ่อเป็นคนถือศีล เป็นคนสวดมนต์ เป็นคนเข้าวัด เป็นคนนำเขาสวดมนต์ในวัด แสดงว่าพ่อเขาทำความดีมาตลอด แต่ถึงที่สุดแล้วก็ต้องตาย เห็นไหม จะทำความดี จะทำสิ่งใดมา ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด

จะนั้น ถ้าคนมีสติมีปัญญานะ เราอุปฐากอยู่อย่างนี้ เหมือนเราเลย เหมือนพระที่ไปเที่ยวป่าช้า เที่ยวป่าช้า เขาไปทำไม เขาไปดูซากศพ ไปดูซากศพเพื่ออะไร คนก็มีเท่านี้ เวลาคนตายไปแล้วก็เหลือแค่นี้ นอนอยู่ในโลงนี้ ก็มีเท่านี้เอง

นี่ก็เหมือนกัน นี่พ่อของเราแท้ๆ แล้วพ่อของเราเป็นคนดีด้วย เป็นคนมีศีลมีธรรมด้วย แล้วพ่อก็ต้องจากไป เห็นไหม เป็นคติธรรมดา เป็นคติ ทุกชีวิตจะเป็นแบบนี้

ที่นี่เพียงแต่เป็นธรรมดา เป็นธรรมดา คนนะ ผู้ที่มีวิชาชีพเป็นพยาบาล เป็นหมอ เขาเห็นคนตายทุกวัน หมอ พยาบาลบางคนเขาเห็นแล้วนะ เขาอยากเป็นแม่พระ เขาอยากจะทำบุญกุศล เขาอยากจะทำกุศล แต่หมอ พยาบาลบางคนใช้ไหม อาชีพ เห็นเป็นเรื่องธรรมดา เห็นเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าเห็นเป็นเรื่องธรรมดานะ บางทีเขายังเห็นว่าเป็นอาชีพเขา เป็นเงินเป็นทองของเขา มันก็เลยไม่ได้มองเป็นเรื่องธรรมะไง ไม่ได้มองเป็นเรื่องธรรมะ จิตใจมันก็ไม่ได้สร้างบุญกุศล จิตใจมันไม่พัฒนา

ถ้าจิตใจมันมองแล้วมันสะเทือนใจนะ อย่างเช่นเราไปเที่ยวป่าช้า เราไปอยู่ป่าอยู่เขา เขาให้เสือให้สางมันช่วยสอนจิตนี้ไง เวลาเราอยู่ด้วยตัวคนเดียว เราก็คิดฟุ้งซ่านไปหมด คิดว่าเราจะถูกลอตเตอรีรางวัลที่ ๑ เราจะไปเที่ยวประเทศนั้น อู๋! มันคิดไปทั่ว พอเข้าไปในป่าช้า มันกลัวผี มันไม่กล้าคิดอะไร มันก็พุทโธๆ

ไปอยู่ป่าอยู่เขาให้เสือมันช่วยสอน เสือมันมา ไปอยู่ เตี้ย เสือมันจะเอาไปกิน เตี้ยมันจะมีเหตุร้ายอย่างนี้ มันไม่กล้าคิดนอกเรื่องนอกราว เห็นไหม ถ้าจิตใจที่ดีมันเป็น

อย่างนี้ จิตใจที่ดีเห็นสภาพแบบนั้นแล้วมันเป็นปัจจุบัน แล้วมันสะท้อนใจ มันสะท้อนใจ
นะ

เขาอยากเป็นแม่พระ มีพยาบาลหลายคนมากเขามาหาเรานะ “หลวงพ่อก เราจะมี
วิธีการอย่างไร คนใกล้ตาย เราจะสวดมนต์ให้เขาฟัง” คืออยากให้คนตายมีสติ คนที่เป็นแม่
พระนะ เขาอยากให้คนตายมีสติ ให้ไปพร้อมกับความสงบ ให้ไปสู่ที่ความดีงามของเขา
เขามาปรึกษาว่าจะทำอย่างไร

เราบอกมันเป็นไปไม่ได้หรอก มันเป็นไปไม่ได้เพราะมันคนละดวงใจ ไอ้ที่แม่พระเห็น
เขาเพราะเมตตา อยากให้เขาเป็นอย่างไรที่เราคิด แต่ไอ้คนที่เป็นนะ เพราะอะไร เพราะจิตใจ
เขาเป็นอย่างนั้น เขามีกรรมนิमित เขามีกรรมนิमितนะ

คนถ้ามีกรรม เขามีกรรมนิमित เวลาใกล้จะเสียชีวิตจะมีภาพที่เขาเคยทำสิ่งใดไว้
มันจะตามมาถึงเขา เขาจะตกใจแล้วเขาเห็นอยู่คนเดียว คนรอบข้างไม่เห็น แต่คนรอบข้าง
แม่พระอยากให้เขาสงบเสถียร อยากให้เขาไปดี ๆ นี้มองด้วยจิตใจที่สูงส่ง แต่ข้อเท็จจริงใน
ข้อเท็จจริงจิตที่มันรู้มันเห็น ก็มันเห็นอยู่คนเดียว

เวลากรรมนิमितนะ อย่างเช่นเราสุขภาพเต็มที่แล้ว เราใกล้จะตาย โอ๊ย! ถ้าเราทำบุญ
กุศลนะ โอ้โฮ! รถทิพย์มันมารอเลยละ เชิญ โอ้โฮ! เหมือนกับเราจะไปปิกนิก เราจะไป
เที่ยวเมืองนอก มันก็ไปแบบดีใช่ไหม

แต่ถ้าเราได้สร้างบาปไว้มากเลย โอ้โฮ! พญายมบาลถือหอกถือหลาวมากำลังจะ
ทิ่มจะแทง เราจะตกใจมาก ตื่นพล่าน ๆ เลย แต่เห็นอยู่คนเดียว แล้วแม่พระก็บอกว่าอย่า
ไปกลัวสิ ไม่ต้องกลัว แม่พระบอกไม่ต้องกลัวนะ ให้นึกถึงพระไว้นะ ไปดี ๆ นะ เขาจะทิ่มจะ
แทงอยู่แล้ว นี่พูดถึงกรรมนิमित

ฉะนั้น เวลาคนที่เขาเห็นนะ เขาเห็นของเขา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วเฉพาะตน ที่นี้เวลา
จิตมันจะไป มันไปอย่างนั้น นี่พูดมันจะนอกเรื่องไปไกลเลย

เพียงแต่ว่าคนที่ปรารถนาดีเป็นแม่พระเขาอยากคิดดี อยากทำดี ฉะนั้น ใน
พระพุทธศาสนา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เขาทำของเขา มา แล้วถึงเวลาเขาต้องได้รับผลของ
เขา แต่เราเป็นคนยืนดูอยู่ข้างนอก เป็นคนยืนอยู่ข้างนอก แต่เราปรารถนาดีกับเขา เรา
อยากจะทำให้เขาร่มเย็นเป็นสุขไปตามคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่

มันเป็นไปไม่ได้ นี่พูดถึงเวรกรรมของคน พูดถึงความเห็นของคน แต่ความปรารถนาอย่างหนึ่ง แต่เราคิดอยากจะช่วยไถ่ อันนี้เป็นสิ่งที่เวลาพวกวิชาชีพอของเขา

แต่ของเราเป็นลูก ลูกก็หวังดีกับพ่อ ความปรารถนาดีกับพ่อนี้สายบุญสายกรรมนะ ถ้าเป็นคนอื่น เรามองแล้วเราก็อสมเพช เขาเรียกกรรมสังเวช ถ้าเรามองด้วยความสังเวชนะ เราก้ได้ประโยชน์แล้ว แต่ที่พ่อ พ่อเป็นพระอรหันต์ของเรา เป็นสมบัติของเรา เราเกิดชีวิตนี้มา เวลาพ่อจะพลัดพราก มันสะท้อนใจแน่นอน

ที่นี้ความสะท้อนใจ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน อทาสี เม อกาสิ เม เธออย่าเสียใจ อย่าคร่ำครวญ ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มันเป็นสัจจะ มันเป็นคติธรรมดาของโลกร ของวิภูฏะ มีการเกิดก็ต้องมีการตาย แต่เวลาเราเกิดมาแล้วเราจะทำคุณงามความดีมากน้อยขนาดไหน เราเกิดมาแล้วทำคุณงามความดีของเรา ถ้าเราจะตายไปข้างหน้า เรามีสมบัติของเราไป เราพร้อมที่จะเผชิญกับความเป็นจริงอันนั้น ฉะนั้น สิ่งที่ว่าถ้าเรารู้เราเห็นอย่างนั้น สิ่งนี้เราอุปัฏฐาก เราดูแลของเรา นี่มันสะท้อนใจไป ถ้าสะท้อนใจแล้วมันกลับมาให้คิด

กลับมาให้คิดว่า ถ้าชีวิตมันเป็นแบบนี้ แล้วเราจะเอาสิ่งใดเป็นที่พึ่ง ถ้าเราเอาสิ่งใดเป็นที่พึ่ง เราก้พยายามจะภาวนาของเรา เราจะให้เห็นตอนนี้เลย เราจะเห็นการแปรสภาพไปของกาย ถ้าจิตมันสงบแล้วนะ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง มันจะพิจารณาของมันเป็นไตรลักษณ์ เป็นความจริงของเรา

เวลาอุปัฏฐากพ่อ เราเห็นพ่อเป็นไป เห็นใหม่ เวลาเขาอุปัฏฐากพ่ออุปัฏฐากแม่ เขาดูแลพ่อแม่ของเขา ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มันเป็นคติธรรมดาของโลกร แต่เวลาเราปฏิบัติธรรม จิตเราสงบ จิตเราสงบ แล้วเรารู้เราเห็นกายของเรา เราจะรู้เห็นกายของเราเอง ถ้ารู้เห็นกายของเราเอง ระหว่างกายกับใจมันอยู่ด้วยกัน ที่นี้กายกับใจอยู่ด้วยกันเพราะว่าผลของวิภูฏะเราเกิดเป็นมนุษย์ไง มีธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ ธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ แล้วมีจิต

ถ้ามีจิต จิตมันจับธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ พิจารณาของมันตามความเป็นจริง มันพิจารณาของมัน ถ้าพิจารณา มันเป็นไตรลักษณ์ ไตรลักษณ์ะ ถ้ามันเป็นไตรลักษณ์ะความจริง มันวางของมันได้ วางบ่อยครั้งๆ จนมันสละทิ้ง มันขาดไป มันขาดไปเลยนะ มันละสังโยชน์ไปเลย ละสังโยชน์ไป จิตเป็นอิสระต่างๆ มันจะพัฒนาไป

ธรรมข้างนอก เห็นใหม่ เราไปเที่ยวป่าช้าดูภายนอก แต่เวลาเราพิจารณาของเรา
เห็นกายของเรา มันเป็นภายใน ถ้าภายในมันเป็นความจริงของเรา

ฉะนั้น สิ่งที่เราทำกับพ่ออย่างนี้ถูกไหม

ถูก เราก็พยายามทำดีที่สุดกับพ่อ ทำดีที่สุด เพราะพ่อของเรา เขาบอกว่า เขา
ดูแลพ่อของเขา สวดมนต์ให้พ่อฟังทุกวัน ให้พ่อคิดถึงต่างๆ แต่ธรรมดาก็ต้องเสียดายเนาะ
เขาเสียดายของเขาวว่า พ่อเป็นผู้ทำบุญกุศล พ่อเป็นคนดี พ่อมีศีลมีธรรม แต่พ่อไม่ได้
ภาวนา ถ้าได้พ่อภาวนาด้วยยิ่งปลื้มใจใหญ่

เพราะภาวนามันเป็น เวลาเราส่งไปรษณีย์ไป ทำบุญกุศล อุทิศส่วนกุศลส่ง
ไปรษณีย์ไป แต่ถ้าเขาทำของเขาเอง เขาติดตัวของเขาไปเอง นี่ก็เหมือนกัน เวลาเรา
ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาจิตมีสติ เราก็รับรู้ได้โดยสติปัญญาของเรา ถ้าเรามีปัญญาของ
เรา เราพิจารณาของเรา ปัญญามันเกิด เวลามันเกิดธรรมะ กุศลธรรม อกุศลธรรม อกุศล
ธรรม สังขารที่มันฝังไปกับใจ ใครจะมาขโมย ใครจะมาแย่งชิง มันเป็นกับใจดวงนั้น ถ้าภาวนา
มันได้ผลอย่างนี้ ถ้าภาวนานะ

ถ้าภาวนาล้มลุกคลุกคลาน ภาวนาไม่ได้ ไม่ได้ก็คือไม่ได้ ไม่ได้ เราก็ปฏิบัติของ
เราไป เราประพฤติปฏิบัติของเราเป็นตบะธรรมให้มันแผดเผากิเลสของเรา ถ้ามันทำได้ก็
เป็นประโยชน์ของเรา

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเราทำกับพ่อถูกไหม

ถูก ทำวิธีการถูกหมด เราทำของเราถูกแล้ว

ฉะนั้น พยายามเขาบอกว่า สิ่งสุดท้ายแล้วหู่จะดับเป็นครั้งสุดท้าย ฉะนั้น เวลาเขา
สวดมนต์ให้พ่อฟัง พ่อร้องอือๆ นี่พ่อรับรู้ เห็นใหม่ จะรับรู้สิ่งใด รับรู้ได้ แม้แต่พ่อเสียไป
แล้ว พ่อเสียไปแล้วเราทำบุญกุศล มันยังรับรู้ได้ ถ้าความรับรู้ได้ ความผูกพันนี้รับรู้ได้
ทั้งนั้นนะ ความรับรู้ได้ ถ้ามันรับรู้ได้ เขาจะรู้กันได้อย่างไร รับรู้ได้ แต่เวลามิติ เวลาไปอยู่คน
ละภพคนละชาติ ฝ่ายที่ทุกข์ที่ยาก หรือจะให้รับรู้ แต่เรารับรู้ไม่ได้ ฉะนั้น สิ่งที่มีครูบาอาจารย์
เวลาท่านฝัน เวลาท่านฝันต่างๆ มันผ่านกันได้ ถ้าเราทำของเรา เรารับรู้ของเราก็เป็น
ประโยชน์กับเรา

ฉะนั้น สิ่งที่ทำให้คิดอย่างนี้ ทุกชีวิตเฝ้า เห็นไหม ให้ไปเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เราไปเห็นแล้วมันเกิดกรรมสังเวชใหม่ เห็นแล้วเกิดกรรมสังเวช เราต้องเป็นแบบนั้น ถ้าเราเป็นแบบนี้บ๊อบ ชีวิตนี้มันมีค่าแล้ว ชีวิตนี้มีค่า มีค่าตรงไหน มีค่าว่า เราจะไม่เห็นสมบัติอื่นนอกจากชีวิตนี้ไง สมบัติของเรา หัวใจของเรา ถ้าสมบัติอื่น สมบัติสาธารณะ สมบัติอื่นข้างนอก ถ้าสมบัติของเราละ เรามีสติปัญญาของเราใหม่ ถ้ามีสติปัญญามันจะย้อนกลับมาที่นี้ ถ้าเห็นแบบนี้ แล้วถ้าไปเห็นคนอื่นมันก็ไม่สะเทือนใจ

เห็นพ่อ เห็นแม่ เห็นคนสนิท มันสะเทือนใจมาก เพราะเราผูกพันใจ ความผูกพัน มันสะเทือนหัวใจ นี่สายบุญสายกรรม ถ้าสายบุญสายกรรมเป็นอย่างนี้ เป็นได้

ฉะนั้น สิ่งที่ทำมาถูกใหม่ ให้ทำดีที่สุด เขาบอกว่าเขาเคยมาปฏิบัติที่นี่ มาภาวนา ที่นี่ เพราะสังคมสงฆ์มันเป็นแบบนี้ สังคมนักปฏิบัติเป็นแบบนี้ เราก็มองใจได้ ถ้าเข้าใจได้ มันก็ทำถูกแล้ว ทำถูกมันก็เป็นประโยชน์กับเราใช่ไหม

ฉะนั้น “๔. คนที่ตายไปแล้วจะไปเกิดเลยใช่หรือไม่ การจัดงานศพให้ผู้ตายจะรับรู้หรือไม่ และจะได้รับการบุญที่นำไปหรือเปล่านั้น”

รับรู้ ต้องรับรู้

คนที่ตายจะเกิดเลยใช่ไหม

ใช่ เพราะจิต จิตเวลาเป็นมนุษย์ จิตนี้อยู่กับเรา แล้วเคลื่อนออกไป ที่นั่นมันเป็นวาระ ถ้าเกิดหมด จิตออกไป จิตออกจากร่างนี้ไป ถ้ายังไม่เกิดก็เป็นสัมภเวสี แล้วไปเกิดที่ ไหนละ ถ้าลงไปที่ยมบาลเขาไปคัดแยก ถ้าคัดแยก

แต่ถ้าเราทำบุญกุศลของเรา เทวทัตได้สร้างบาปสร้างกรรมไว้มาก ตกอเวจีเตี้ยวนั้นเลย เวลาเราทำบุญๆ ไม่ต้องไปผ่านยมบาลเลย ถ้าคนมีบุญมากไปสวรรค์เลย ไปโดยกำลังของบุญก็มี แต่ถ้าเป็นแบบว่าคนชั้นกลาง ดีก็ทำ ชั่วก็ทำ ส่วนใหญ่จะไปอย่างนั้น ถ้าไปอย่างนั้น

นี่พูดถึงว่า จิตตายแล้วเกิดเลยใช่ไหม

ใช่ แน่نون

ตายแล้วเกิดเลยใช่ไหม แล้วจัดงานศพไปทำไม แล้วการทำบุญถึงผู้ตาย ผู้ตายจะรับรู้ไหม

จิตถ้าเป็นสัมภเวสีเขารู้ได้ แต่คนที่เห็นมิติเขาเห็นได้รู้ได้ แต่ที่ทำบุญกุศลๆ อุทิศให้เขา อุทิศให้เขา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ทำคุณงามความดีถึงกัน เรามีน้ำใจต่อคนอื่น เห็นคนตกทุกข์ได้ยาก เราอยากจะช่วยเหลือ เราจะไปช่วยเหลือเขา เขาไม่ไว้ใจเรา เขาไม่ให้เราช่วยเหลือ แต่เราอยากช่วยเหลือเขา แต่ถ้าคนที่ตกทุกข์ได้ยากเขาอยากให้เราช่วยเหลือเขา เราไปช่วยเหลือเขา เขาพอใจ เขาได้รับความช่วยเหลือจากเรา เขาพอใจไหม

ที่นี้พ่อแม่ เราทำบุญกุศล คนตาย เราอยากให้เขาได้บุญกุศล เราจะไปช่วยเหลือเขา ถ้าเขาได้รับ เขาก็พอใจของเขา ถ้าเขาไม่รับ เขาก็ทำบุญของเรา นี่ไง ฉะนั้น เวลาทำบุญเขาบอกว่า อ่างคนตายแล้วทำบุญกัน แต่ถ้าเราไม่อ่างคนตาย เราทำของเราจริงๆ

ทำแล้วได้ไหม แล้วผลบุญที่ทำไปจะได้หรือเปล่า

เวลาคนที่เขาทำบุญกุศลมหาศาลนะ เขาไปเกิดเป็นพรหม เป็นอินทร์ เขาได้สมบัติดีกว่าเรา น้ำใจของเรา สมบัติของเราหยาบกว่าเขา เราอุทิศให้เขา มันเป็นเจตนาดีของเรา แต่เขาได้ที่ดีกว่านี้แล้ว คนเขามีเพชรนิลจินตามหาศาลเลย เราเอาพลาสติกไปให้เขา เขาก็ยิ้มๆ เออ! เอ็งเอาพลาสติก เด็กๆ เล่นพลาสติกกันนะ มันให้เรานะ เรามีแต่เพชรนิลจินดา เราก็ก็นั่น เออ! เออๆ แต่รับไว้ ถ้าเขาได้ดีกว่าเรา มันเป็นไปอย่างนั้น แต่ถ้าคนตกทุกข์ได้ยากล่ะ อะไรที่ดำรงชีวิตได้นั้นสุดยอด

ฉะนั้น เขาจะได้รับไหม

ถ้าเขาไม่ได้รับส่วนบุญกุศลอันนั้นเพราะเขาไม่ต้องการ แต่เขาก็ได้รับค่าน้ำใจจากเรา แล้วเราเป็นลูก เราเป็นญาติ เราเป็นญาติกันโดยธรรม เรามีจิตใจ น้ำใจที่ดีต่อกัน เป็นความดีทั้งนั้นนะ เป็นความดีทั้งนั้น

เพียงแต่ว่า ถ้าผู้ที่นักปฏิบัติเข้มข้น เขาจะเอาจริงเอาจังของเขา เขาไม่เห็นสิ่งนี้เป็นที่พึ่ง เขาจะเห็นอริยสัจจะความจริงในใจเป็นที่พึ่ง อันนั้นอีกกรณีหนึ่ง อีกกรณีหนึ่งหมายความว่าอาชาไนยอย่างนั้นหาได้น้อย อย่างพวกเรามันพวกสัตว์สังคม อย่างนี้มันเป็นเรื่องศีลธรรมจริยธรรมในสังคม เราต้องอยู่กับเรื่องอย่างนี้ไปก่อน

“๕. การทำบุญใส่บาตร นั่งสมาธิอุทิศบุญกุศลให้แล้วจะได้รับหรือไม่ วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องทำอย่างไรคะ คำถามที่เกี่ยวกับพ่อ เนื่องจากหนูกังวลและคิดถึงพ่ออยู่ ภาพที่พ่อตื่น มีสายยาง ยังจดจำอยู่ จึงขอความอนุเคราะห์”

ภาพที่พอดิ้น พอดิ้นตอนนั้น ธรรมดาคนเรามันวิกฤติในชีวิต มันทั้งเนื้อทั้งตัว คนเราถ้ามีสติปัญญา พระอรหันต์เวลาตาย ตายไปด้วยความสงบ เวลาพระอรหันต์ตายนะ บางทีมีการกระตุกต่างๆ หลวงตาท่านบอกว่าชั้นมันทำงาน ธาตุชั้นของมันกระตุก แต่ใจมันไม่กระตุก ใจมันนิ่งไป อย่างที่หลวงปู่มี้น พระนั่งล้อมรอบเลย ท่านนิ่งไปๆ จนพระไม่รู้ว่าคุณละชั้นไหนไหน จนเจ้าคุณจุมว่า “ท่านไม่ใช่ตายไปแล้วหรือ” มาดู ตายตอนไหนไม่รู้

แต่ถ้ามันกระตุกนะ มันอาจจะมีการกระตุกเพราะธาตุชั้นมันกระตุกของมัน ไอนี่เรื่องหนึ่ง ที่นี้บอกพอดิ้นๆ ความดิ้น เขาไม่รู้สึกตัว มันก็ดิ้นไปแบบวิทยาศาสตร์ สิ่งที่เคยมีในร่างกายมันมีปฏิกิริยาอะไรต่างๆ

แล้วมีสายยาง สิ่งที่จดจำ สายยางที่สอดใส่ตลอดเวลา

ก็การช่วยเหลือของเขา การช่วยเหลือของเทคโนโลยีที่เขาพยายามจะดำรงชีวิตไว้

ภาพนี้ยังจดจำอยู่

ถ้าภาพนี้ยังจดจำอยู่ เราก็มองเห็นโทษของมัน ถ้าตอนนี้ยังแข็งแรงอยู่ เราก็มองพยายามให้มีจุดยืน ให้ใจมีที่พึ่ง เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ถ้าเขาจะรักษาก็รักษาไปตามแต่โอกาสที่จะเป็นไป ถ้าไม่รักษา เราก็ดูแลใจของเรา ชีวิตเป็นอย่างนี้ ชีวิตนี้เป็นแบบนี้ เวลาเราได้มา เราได้ชีวิตนี้มา เราได้ร่างกายนี้มา เราดูแลร่างกายนี้อย่างไร แล้วเวลาเจ็บไข้ได้ป่วยล่ะ ก็รักษาไปตามอาการ

ถ้าโรคยังรักษาได้ก็รักษา ถ้าโรครักษาไม่ได้ก็กรรมโอสถ โรครักษาไม่ได้ก็พุทโธ แล้ว เอากรรมเป็นที่พึ่งแล้ว เอาสัจธรรมเป็นที่พึ่ง ถ้าจิตใจมันพึ่งได้นะ จิตใจคนที่แข็งแรง กรรมโอสถสามารถรักษาโรคภัยไข้เจ็บได้ ถ้าจิตใจแข็งแรง แต่ถึงที่สุด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องนิพพาน ครูบาอาจารย์ท่านต้องตายหมดแหละ แล้วตายไป ตายแบบไม่เหลือเศษทิ้งไว้เลย เห็นไหม อนุภาทิสสนิพพาน ตายที่ไม่เหลือเศษส่วนทิ้งไว้กับโลกนี้เลย แต่พวกเราตายแล้วเหลือเศษส่วน คือความวิตกกังวล คือสิ่งที่เกาะเกี่ยวในใจมันตายไปกับเรา แล้วมันก็ต้องเวียนว่ายตายเกิด

ฉะนั้น สิ่งที่ภาพที่เราเห็นความดิ้นของพ่อมันเจ็บ ที่ว่ามันเจ็บ มันมีสายยาง มีต่างๆ อันนี้มันเป็นวิธีการรักษา เขารักษากันวิธีนี้ ฉะนั้น ถ้าเราเวียนว่ายตายเกิด เราก็มอง

ต้องมีสภาพแบบนี้ จะต้องมาเจอหมอ จะต้องมามีการดูแลรักษาร่างกายนี้ แล้วหัวใจละ หัวใจนี้ใครจะรักษา หัวใจนี้ใครจะดูแล

ทุกชีวิตเป็นแบบนี้ละ พ่อเป็นแบบนี้ ถ้าเรามีสติปัญญา ประสบการณ์อันนี้จะมาสั่งสอนเรา ประสบการณ์อันนี้จะมาตอกย้ำเรา แต่ถ้าเราไม่มีสติปัญญาอะ มันมีแต่ความเศร้าใจ ทำไมเป็นแบบนี้...ทุกชีวิตเป็นแบบนี้ เราจะแก้ไขของเราไปให้เป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นอย่างนี้แล้วจะเป็นประโยชน์กับเรา

ฉะนั้น สิ่งที่เราเห็นนั้น ภาพประทับใจ ภาพนี้จะทรงจำเราตลอดไป เพราะเราเป็นคนี่ดูแลเอง เพราะพ่อของเราเอง เรายังรักษาเอง ฉะนั้น สิ่งนี้อามาเป็นประโยชน์กับชีวิตนี้ เอามาเป็นประโยชน์ เอามาเป็นประโยชน์กระตุ้นใจเรา

ทุกดวงใจ ทุกชีวิตมีสิทธิเสรีภาพเท่ากัน เกิดมาเป็นญาติกันโดยธรรมชาติ มีกายกับใจ ร่างกายนี้ต้องการอาหาร จิตใจนี้ต้องการธรรมะ เราเป็นญาติกันโดยธรรมชาติ สิทธิเสรีภาพมีเสมอกัน แล้วเราพยายามทำของเราให้เป็นความจริงของเรา อันนี้เป็นประโยชน์กับเรา เนะะ จบ

ถาม : เรื่อง “ติดที่ปิติ”

กราบนมัสการพระอาจารย์ กระผมมีปัญหาที่เกี่ยวกับการภาวนา ต้องรบกวนอาจารย์ช่วยแนะนำครับ กล่าวคือ ผมภาวนาประจำ แต่ไม่คืบหน้า เพราะจิตมันติดที่ปิติ ไม่ไปไหนเลย ควรแก้ไขอย่างไรครับ รบกวนพระอาจารย์ด้วย

ตอบ : การว่าติดปิติ มันเป็นปิติจริงหรือเปล่า ถ้าว่าจิตมันไม่ไปไหนเลย มันไม่ใช่ติดปิติ นี่ตลกวงศ์ คำว่า “ตลกวงศ์” เห็นไหม มันไม่ไปไหนเลย พอเรากำหนดไปแล้วมันจะวูบเข้าไปตรงนั้นแล้วก็หายไปเลย อยู่ตรงนั้นนะ แล้วเราก็มองนี่เป็นปิติ เรามองสิ่งนั้น

ถ้าเป็นปิติ ปิติมันไม่อยู่กับเราหรอก ปิติจะเกิดได้ต่อเมื่อกำหนดพุทโธ ปิติจะเกิดได้ต่อเมื่อกำหนดอานาปานสติ ถ้าจิตมันสงบเข้าไปแล้วมันจะเกิดวิตก วิจารณ์ ปิติ สุข เอกัคคตารมณ์

มันเกิดวิตก วิจารณ์ คือเกิดพุทโธ วิตก วิตกขึ้น พุทโธๆ วิจารณ์ แยกแยะ แล้วถ้ามันเกิดปิติ ปิตินี้คือปิติ ปิตินั้นเกิดจากการภาวนา แล้วปิตินั้นจะอยู่ตลอดไป มันเป็นไปไม่ได้ ปิตินี้เป็นอาการของใจ ถ้าเป็นอาการของใจ

แล้วบอกว่า เราติดอยู่ที่ปีติแล้วไม่ไปไหนเลย

ถ้ามันติดปีติ เพราะปีติมันต้องเสื่อม ปีติมันต้องหายไป ถ้าหายไปแล้วเราจะทน อยู่สภาพนั้นไม่ได้ แต่ถ้าบอกว่ามันติดตรงนั้นแล้วไม่ไปไหนเลย นี่ภวังค์ เพราะมันไม่มีสิ่ง ใดเลย แต่เราพอใจ เราพอใจเพราะอะไร เพราะเราศึกษาธรรมมาว่าสิ่งนี้เป็นประโยชน์ๆ สิ่งนี้ เป็นธรรมๆ แล้วก็เคลิบเคลิ้มอยู่กับมัน

วิธีแก้ ถ้าตกภวังค์นะ เรากำหนดพุทโธชัดๆ เรากำหนดพุทโธของเราไว้ พุทโธ ชัดๆ ไม่ให้มันหลงสิ่งใดเลย ให้อยู่กับพุทโธ ถ้าอยู่กับพุทโธนะ หรือถ้ากำหนดอานาปานสติก็อยู่ กับลมหายใจชัดๆ ถ้าอยู่กับลมหายใจชัดๆ ถ้าจิตมันเกาะลมหายใจชัดๆ เวลามันจะละเอียด เข้ามา มันปล่อยเข้ามา มันมีสติ มันรู้ใจ

ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ ถ้ามันเป็นสมาธิ มันจะเกิด มันจะมีผู้มีสติ มีสติดูแลผู้รู้ มีสติ ดูแล มันดูแลบริหาร มันไม่หายวับไป มันไม่ติดใจ เพราะอะไร เพราะถ้ามันเข้าไปสงบ มัน สงบอยู่พักหนึ่งมันต้องเสื่อม

ความดี ของดีมันอยู่กับเราไม่นานหรอก ใจความหมักหมมของใจมันอยู่กับเรา ตลอดไป นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นปีติ ปีติมันก็ต้องเสื่อม ปีติมันไม่อยู่คงที่หรอก

นี่บอกมันติดปีติแล้วอยู่กับปีติตลอดไป

สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง มันเป็นอนิจจัง มันไม่คงที่ ถ้ามันเป็นอนิจจัง มันไม่ คงที่ แล้วไปติดมันๆ ติดของที่เป็นอนิจจัง มันติดอยู่ได้อย่างไรล่ะ แต่ถ้ามันเป็นภวังค์ ภวังค์ นี้ร้ายกาจมาก ภวังค์ เวลาตกไปแล้วมันเป็นสูญญากาศ ไปแล้วไม่รู้อยู่ที่ไหน หายไปอยู่ อย่างนั้นนะ แล้วก็ภูมิใจดีใจว่าเป็นอย่างนั้น แล้วก็เสี้อใจ ชื่อว่านุ่น ชื่อว่านี่กันไป

แต่ถ้ามันเป็นอย่างนั้นนะ พุทโธไว้ พุทโธ ถ้ามันเป็นสมาธินะ มันมีสติ มันรับรู้ของมัน แล้วถ้าอานาปานสติ มันก็จะละเอียดของมันเข้าไป

วิธีแก้ เวลาพระ ถ้าเราจะแก้เนะ ต้องอดนอนผ่อนอาหาร ถ้ามันจะลงปีติ ถ้าเราว่า ปีติเป็นภวังค์ ถ้าไม่กินข้าว ไม่ให้กิน อดอาหารเลย ให้อาหารนี้เบา จิตใจนี้เบา แล้วถ้ามัน ยังเป็น ไม่กิน ให้ตายไปเลย พอมันจะตายจริงๆ มันไม่กล้าลง มันไม่กล้าลงภวังค์ ไม่กล้า ลงภวังค์มันก็ดีขึ้นๆ เต็มจะแก้ได้ พอแก้ได้นะ คนที่เคยเป็นแล้วหายจากการเป็นอันนั้นจะ ชัดเจนมาก

แต่ที่นี่เราเป็น เราติดใจ แล้วเราบอกว่าอันนี้เป็นความจริง อันนี้เป็นปิติ ติดปีตินานแล้ว มันไม่ไปไหนเลย

ถ้าเวลาภาวนาไปแล้วมันไม่ไปไหนเลยคือเราภาวนาไม่ได้ ก็เรื่องหนึ่ง แต่เพราะเขาบอกว่าจิตนี้ไปติดที่ปิติ

คำว่า “ติดที่ปิติ” เราไปให้ชื่อ พอให้ชื่อปั๊บ เราก็ติดที่ชื่อนั้น อารมณ์อะไรก็แล้วแต่เราก็ใส่ชื่อนี้ๆ แล้วมันก็พอใจ คือกิเลสมันหลอกใจ คือเรานี้หลอกตัวเองใจ หลอกกว่านี่คือปิติ โอ้ย! เราภาวนาแล้วถึงปิติ ติดอยู่ตรงนี้ เราให้ชื่อมันเอง ให้ชื่อมันเอง แล้วมันเป็นจริงหรือเปล่าละ

ถ้ามันเป็นจริงนะ มันเป็นจริง เงิน เงินอยู่กับเรา ไม่ใช่ไม่สอยเลย อยู่ได้อย่างไร มันต้องใช้สอย ใช้สอยก็ต้องหมดไป ปิติ อาการของปิติมันอยู่กับเรา มันอยู่กับเราไม่ได้หรอก มันอยู่กับเราไม่นานหรอก มันอยู่ เดี่ยวมันก็ต้องเสื่อมไป แล้วทำไมมันติด มันไม่เสื่อมสักทีล่ะ ทำไมมันอยู่กับเราตลอดไปล่ะ เออ! มันก็แปลก เห็นไหม

เราถึงว่า แต่ถ้าเป็นภวังค์ ใช้ ภวังค์ก็หลุมดำใจ มาเถอะ ดูดเกลี้ยงเลย ถ้าหลุมดำนะ อะไรมาก็หายไปหลุมดำหมด ถ้าเป็นภวังค์นะ อะไรก็ตกไปหมด ภวังค์มันดูดไว้หมดเลย จะอย่างไรก็ตกภวังค์หมด มันหายไปหมด อันนี้ติด

ถ้าตกภวังค์ ค่อยๆ แก่ ถ้าแก้ขึ้นมาได้มันก็จะดีขึ้น

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่อดี ลูกขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อดีเป็นอย่างสูงค่ะ ที่เมตตาต่อลูกในการตอบคำถามของลูกที่ผ่านมา ถึงแม้ว่าลูกจะไม่เข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างที่หลวงพ่อดีบอก แต่ลูกก็พอเข้าใจหัวใจสำคัญหลักๆ ค่ะ

ทั้งหมดทั้งปวงไม่ใช่หลวงพ่อดีเทศน์ไม่ดีหรอกนะคะ แต่เป็นเพราะลูกมีปัญญาน้อยถึงอย่างไรก็ดี ลูกพอได้รู้ทางแล้วค่ะ ตั้งแต่เริ่มแรกจริงๆ การหัดนั่งสมาธิของลูก ที่จริงแล้วลูกเริ่มต้นที่ท่องพุทโธนะคะ แต่เป็นเพราะลูกรู้สึกว่ามันมีพลังหรือมีกำลังมาก เหมือนลูกควบคุมไม่ได้ ลูกจึงไม่รู้ว่าลูกอยู่ที่ไหน (เหมือนลูกหลุดไปอยู่ที่ไหนสักแห่งหนึ่งค่ะ) ก็เลยทำให้ลูกกลัวมาก เลยไม่กล้าท่องพุทโธอีกค่ะ

ลูกเคยถามหลวงพ่อกับที่หมู่บ้าน ท่านว่าดูเหมือนพุทโธแรงไป เข้าเร็ว ออกเร็ว ลูกจำได้คร่าว ๆ เหมือนหลวงพ่อกับท่านว่าพุทโธสำหรับพระป่า ดังนั้นลูกจึงเปลี่ยนมาทำแบบอานาปานสติแทน และก็ทำเรื่อยมาตั้งแต่นั้น

พอมาวันนี้ลูกลองเริ่มต้นแบบอานาปานสติก่อน พอใจเริ่มสงบลงเล็กน้อย ลูกลองเปลี่ยนเป็นท่องพุทโธในใจบ้างค่ะ เพราะอยากจะมีอะไรเกาะไว้นะคะ (ที่ผ่านมาก็ไม่มีอะไรเกาะเลยค่ะ)

ผลก็คือการท่องพุทโธนี้ทำให้ลูกรู้สึกเหมือนตอนแรกค่ะ คือว่ามันเข้มข้นมาก ลูกอยากจะกราบถามหลวงพ่อกับอีกสักครั้งว่าชัด ๆ นะคะ ลูกมีสิทธิใช้การท่องพุทโธใหม่ ลูกเป็นแค่คนธรรมดาเท่านั้น ลูกถือเพียงศีล ๕ ไม่มีความบริสุทธิ์ผู้ด่องเหมือนพระทั้งหลายที่ท่าน ๆ มีศีลมากกว่าค่ะ และลูกก็ไม่ได้สวดมนต์คาถาต่าง ๆ เหมือนพระด้วยค่ะ สวดแต่อะระหัง สัมมา สัมพุทโธธรรมดาเท่านั้นค่ะ ขอบพระคุณ

ตอบ : อันนี้ถามมา ถามมาก็แรกก็ตอบไป พอตอบไปก็ว่าพอดีขึ้น ฉะนั้น สิ่งที่ว่าดีขึ้น เวลาภาวนา นี้คำถาม หัวใจของมันก็คือว่า เวลาท่องพุทโธแล้ว เขาท่องพุทโธมาก่อน แต่เกิดพลัง เกิดพลังเหมือนหลุดออกไป

เหมือนหลุดออกไป อันนั้นไม่ต้องไปตกใจสิ พอเราไปตกใจ ตกใจกับความเห็นของเรา แล้วก็เลยกลัว แล้วไม่กล้าทำอีก แล้วก็มาทำอานาปานสติเพราะกลัวสิ่งนั้น มันก็เหมือนคนปฏิบัติบอกว่า อยากพิจารณามาก อยากจะเป็นพระอรหันต์ แต่กลัวผี ไม่อยากเห็นกาย

ไม่อยากเห็นกายเพราะเขาคิดว่ากายเป็นผีไป พอคิดว่าเห็นกาย กายต้องนำขยะแขยง กายต้องนำกลัว ก็เลยไม่อยากจะเห็นกาย กลัวมาก แต่ความเป็นจริงนะ ถ้าจิตเราสงบแล้วไปเห็นกาย นั่นนะคืออริยทรัพย์ นั่นคือสมบัติ เพราะกายก็คือกาย กายไม่ใช่ผี ผีคือจิตวิญญาณ กายคือกายานุปัสสนาสติปัฏฐาน มันเป็นสติปัฏฐาน ๔ กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน อันนี้มันเป็นกาย ถ้าพิจารณากาย แต่เขาก็กลัว

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาเราท่องพุทโธ ๆ เวลาเข้มข้นมาก มันหลุดออกไป เราก็ดั้งสติไว้ บางทีมันวูบ วูบจะลงอะไรอย่างนี้ ถ้ามันวูบไป เราก็จุทโธของเราไว้ ฉะนั้น ถ้ามันมีสติ ถ้ามันวูบลง เราก็จุทโธไว้ อย่าตกใจ อย่าตกใจ มีสติสัมปชัญญะไว้ ถ้าเป็นพุทโธนะ แต่ถ้าพอใช้อานาปานสติไปแล้วต่าง ๆ เขาว่าของเขาไป

ฉะนั้น เขามาถามว่า แล้วเขาไปถามพระ พระบอกว่าพุทโธมันแรงไป พุทโธไว้สำหรับพระป่า ใช้อย่างเรามันเป็นคนธรรมดาไม่สมควรท่องพุทโธ

กรณีนี้มันเหมือนกรณีของเรื่องวัฒนธรรม เขาบอกว่าเวลาทำบุญสร้างโบสถ์คนเดียวไม่ได้นะ บุญมันมาก เดี่ยวจะตายก่อน สร้างโบสถ์ต้องช่วยๆ กันสร้าง อย่าสร้างคนเดียว เดี่ยวบุญมันใหญ่เกินไป

อันนี้ก็เหมือนกัน ประเพณีเขาคิดกันอย่างไร เขาว่าถ้าสร้างสิ่งใดถ้ามันเป็นบุญใหญ่ เราจะอยู่ไม่ได้...เราไม่เชื่อ เราทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีก็คือความดี ถ้าทำความดี ความดีที่ทำได้มาก ทำของเรา มันก็เป็นของเรา

นี่ก็เหมือนกัน พุทโธเป็นของพระ เป็นของโยมไม่ใช่

เราจะบอกว่า พุทโธเป็นของทุก ๆ คน เพราะพุทโธคือพุทธะ พุทโธ ธัมโม สังฆะ พุทธะคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พุทธะคือธาตุรู้ แล้วเรามีธาตุรู้ไหม เรามีหัวใจไหม

พุทโธก็หัวใจใจ พุทโธคือธรรมชาติที่รู้ แล้วมันมีอยู่ในตัวเราอยู่แล้ว แต่เพราะเราหามันไม่เป็น หามันไม่ได้ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนถึงอุบาย อุบายให้ระลึกพุทโธ ธัมโม สังฆะ พุทธานุสติ ธัมมานุสติ สังฆานุสติ อหุสติ ๑๐ ถ้ามีสติปัญญา มันจะเข้าไปหาตัวจริง คือจิตใจของเรา

ที่นี้เราพุทโธๆ เวลาพุทโธแล้วถ้ามันเข้มแข็ง มันฉုပ် เราพุทโธไว้ เราพุทโธของเราไว้ มีสติไว้ มันจะเป็นอย่างไร เราพุทโธของเราไว้ ไม่เป็นไร มีสติปัญญาเฉยๆ

ที่นี้เราไปตกใจ พอพุทโธมันเข้มแข็ง มันหลุดออกไปแล้วเราไปตกใจ เหมือนคนเรา คนเราใครมาทำให้ตกใจ เขาจะตั้งใจมาก เราก็ต้องพยายามทำนะ พยายามทำสติไว้ พุทโธๆ ของเราไป แต่ถ้าใช้อานาปานสติต่างๆ มันก็เหมือนกัน ปัญญาอบรมสมาธิก็เหมือนกัน

แต่ถ้ามันบอกว่าพุทโธทำแล้วได้ง่ายกว่า ถ้างลองพุทโธ เพราะเขาอยากมีพุทโธเป็นที่เกาะ ฉะนั้น พุทโธทำได้ไหม

เราว่าได้

แล้วเราเป็นคนธรรมดา เราไม่ใช่พระ เราแค่ถือศีล ๕

เวลาพุทธโธ พุทธโธนี่เป็นชื่อ พุทธธานุสติ เรากำหนดพุทธโธ ระลึกพุทธโธไว้เป็นชื่อ ถ้าเวลาพุทธโธ คนโบราณของเราเวลาตกใจก็พุทธโธๆ พุทธโธระลึกถึงพระพุทธรเจ้า พระพุทธรเจ้าเป็นศาสดาของ ๓ โลกธาตุ ถ้าเราระลึกถึงพุทธโธ เทวดา อินทร์ พรหมเขาเข้าใจสิ่งนี้ได้ เขาถึงพุทธโธ

ที่นี้บอกว่า ถ้าเราพุทธโธแล้วมันเป็นของสูงส่ง เรานึกอย่างอื่นก็ได้ นึกถึงความตายๆ ก็ได้ นึกอะไรก็ได้ มันก็เป็นทีเกาะเหมือนกัน แต่เราบอกว่า คนธรรมดาจะนึกพุทธโธได้ไหม ทำไม่จะไม่ได้ คนธรรมดาก็นึกได้ คือเป็นคน เป็นสิ่งมีชีวิต นึกได้หมด เพราะอะไร เพราะมีธาตุรู้ มีพุทธโธอยู่ในตัวเราอยู่แล้ว

พุทธโธคือจิตใจ จิตใจคือพุทธะ พุทธะคือผู้รู้ ธรรมชาติที่รู้มันอยู่ในใจเรา อยู่แล้ว แล้วบอกคนธรรมดาทำไมจะระลึกพุทธโธไม่ได้ ก็มันอยู่กับเรา ก็มันสมบัติของเรา ก็มันคือหัวใจของเรา ก็มันอยู่ในตัวเรา เพียงแต่ว่าอยู่ในตัวเรา แล้วเราหามันไม่ใช่ใหม่ เราใช้คำบริกรรมพุทธโธๆ เอาใจหาใจใจ พอเราพุทธโธๆ จนพุทธโธไม่ได้ พุทธโธไม่ได้ก็ปล่อย ระลึกคิดไม่ได้ พอคิดไม่ได้ ถ้าสติปัญญามันพร้อม มันก็เด่นชัดขึ้นมา เเด่นชัดในตัวมันเอง เห็นใหม่

พุทธโธเป็นชื่อของพุทธโธ เวลามันเข้าถึงตัวพุทธโธ มันนึกพุทธโธไม่ได้เพราะตัวมันเองชัดเจน พอมันชัดเจน นี่ตัวพุทธะ พุทธะที่อยู่ในใจเรานะ ของที่มันอยู่ในใจของเรา เราหาของเราไม่ได้หรือ เราเป็นคนธรรมดา เรามีจิตใจ แล้วเราจะระลึกพุทธโธถึงตัวเราเอง เราระลึกไม่ได้ เป็นหน้าที่ของพระ พระป่าเท่านั้นถึงจะนึกได้ เราเป็นคน เรานึกไม่ได้...เออ! คิดอะไรแปลกๆ

เราระลึกได้ แต่ที่ว่า ที่พระเขาบอกว่ามันเป็นของสูง มันเป็นของพระป่า มันเป็นความเชื่อ เราก็คิดว่าพระเป็นผู้ประเสริฐ เราคิดว่าพระเป็นผู้ประเสริฐ แล้วโยมมาบวชพระ โยมก็เป็นพระขึ้นมา โยมประเสริฐใหม่ละ เป็นผู้ประเสริฐ ทุกคนก็มีสิทธิ์ทำได้ใช่ไหม ฉะนั้น นี้พูดถึงเพศ พูดถึงผู้ที่ถือศีลมากน้อยขนาดไหน

แต่ถ้าเราจะเอาความจริง เราปฏิบัติที่เราจะเอาความจริงของเรา ถ้าเราเอาความจริงของเรา เราเอาที่ใจนี้ ถ้าเอาใจนี้ ได้ ใครก็ระลึกพุทโธได้ เพียงแต่ว่าระลึกพุทโธแล้ว ใครก็นึกพุทโธได้

ถ้านึกพุทโธสักแต่ว่า นึกพุทโธด้วยไม่มีสติ นึกพุทโธด้วยไม่มีความตั้งใจ มันก็เป็นพุทโธสักแต่ว่า มันไม่มีผลประโยชน์กับใครขึ้นมา

แต่ถ้าเรามีสติ เราตั้งใจระลึกพุทโธขึ้นมา พุทโธเป็นสมบัติของเรา เพราะมีเจตนา จิตมันเป็นเจ้าของ จิตมันพยายามจะระลึกพุทโธ แล้วระลึกพุทโธ มันก็มีคำบริกรรมพุทโธ พุทโธๆ จนมันพุทโธไม่ได้ มันก็วางคำบริกรรมนั้นเข้ามาเป็นตัวของมัน ถ้าเรามีสติมีปัญญา เราตั้งใจทำของเรา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา

ฉะนั้น พระที่ท่านพูดอย่างนั้นมันก็เรื่องของท่านไป เรื่องของท่านไป เพราะสิ่งที่เขาถือเป็นประเพณีวัฒนธรรม เห็นใหม่ เวลาไปชู้ดงค์ เวลาจะปักกลดแล้วนะ ปักแล้วต้องมีคาถา พอมีคาถาแล้วจะถอนกลดไม่ได้

เราก็อชู้ดงค์มา เวลาเราเข้าป่าไป เวลาเราเห็นที่ราบเรียบพอจะนอนได้ เราก็กางที่นอนของเรา แล้วก็แขวนกลดของเรา ตกกลางคืนมดมาเต็มเลย เรากีย้ายของเรา เราย้ายตลอด เขาบอกย้ายไม่ได้ ปักกลดแล้วห้ามย้ายๆ เรานี้ย้ายมาตลอด เราไปอยู่ในถ้ำ เวลาฝนมันตก น้ำไหลมา เรากีย้ายขึ้นไปอยู่ที่สูง เรากีย้าย

แต่มันเป็นความเชื่อใจ เขาถือเคร่งใจ ถือเกร็งใจ แต่ถ้าเราปฏิบัติ เราเอาความจริงของเรา เราเข้าป่าเข้าเขาเพื่อหาหัวใจของเรา เราชู้ดงค์ก็เพื่อหาหัวใจ เราปฏิบัติก็เพื่อหาหัวใจของเรา หาพุทธะกลางหัวอก

ฉะนั้น ประเพณีที่เขาเชื่อกันมาอย่างนั้นนะ เวลาเขาเชื่อขลังกัน เถรส่งบาตร เห็นเขาส่งก็ส่งตามกันไป แล้วไม่รู้ว่าเขาส่งทำไม นี่ก็เหมือนกัน เชื่อก็เชื่อตามกัน ความเชื่อแกก้เลสไม่ได้ ความเชื่อเป็นศรัทธา เพราะมีความเชื่อเป็นห้วงจักรให้เรามาศึกษา ศึกษาแล้วกาลามสูตร ไม่ให้เชื่อแม้แต่อาจารย์เราสอน ไม่ให้เชื่อแม้แต่ว่ามันจะเข้ากันได้กับความเห็นของเรา ไม่ให้เชื่อแม้แต่อนุमानเอาเองได้ ไม่ให้เชื่อ แต่ถ้าพุทโธๆๆ จนมันเป็นความจริงนี่เราเชื่อ

ก็นี่พุทโธแล้วไง พุทโธจนมันแข็ง พุทโธจนมันหลุดไป หนูก็ตกใจ หนูก็เลยเชื่อที่หนูเห็นไง

ไฉ่ตกใจมันเป็นเพราะเรายังขาดสติ เรายังไม่มีประสบการณ์ เหมือนเด็กฝึกหัดใหม่ มันก็มีการทำความผิดเป็นธรรมดา แต่ถ้าเราตั้งใจจะทำความดี เราเห็นสิ่งนั้นแล้วเรารู้สติ เราแก้ไข เราแก้ไข เราทำให้มันเที่ยงตรง ทำให้มันถูกต้อง เดี่ยวมันจะดึงามขึ้นไป

เพราะไม่ให้เชื่อแม่แต่อาจารย์ของเรา ไม่ให้เชื่อต่าง ๆ แต่หนูทำแล้วมันเป็นอย่างนั้นจริง ๆ แล้วพอไปเจอพระ พระก็บอกว่า ไม่ได้หรอก มันเป็นของพระป่า ไม่ใช่ของเรา เราเป็นฆราวาส เราพุทโธไม่ได้

เขาสอนกันทั่วโลก เขาสอนกันมาตั้งแต่ ๒,๐๐๐ กว่าปี ทำไมจะพุทโธไม่ได้ พุทโธได้ เป็นธรรมดาก็พุทโธได้

นี่เขาบอกว่า “ให้หลวงพ่อบุญชิต ๆ นะคะ ลูกมีสิทธิ์ใช้ห้องพุทโธไหมคะ ลูกเป็นแค่คนธรรมดาเท่านั้น ลูกถือเพียงแค่อีศัล ๕ ไม่มีความบริสุทธิ์ผุดผ่องเหมือนพระทั้งหลายที่ทำงานมีศีลมากกว่าค่ะ ลูกจะพุทโธได้ไหมคะ”

ได้ แล้วเขาบอกว่ามันเป็นเรื่องของพระ ๆ นิพพานก็ไว้กับพระ บุญกุศลก็ไว้กับพระ แล้วเราจะเอาอะไรล่ะ เราก็เอาบุญกุศลเหมือนกันใช่ไหม เราก็จะเอานิพพานใช่ไหม

เรื่องของพระ พระถ้าทำดีก็เป็นเรื่องของพระ พระก็ได้ของพระไป เรื่องของเรา เราทำของเรา เราก็ได้ของเราไป เราทำความดีของเรา นี่ มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันทิฏฐิโก เป็นของของเรา

ทำได้ พุทโธกับเราได้ พุทโธกับใครก็ได้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฝากศาสนาไว้กับภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา อุบาสกก็ผู้ชาย อุบาสิกาก็ผู้หญิง พระพุทธเจ้าบอกเลย “มารเอ๋ย เมื่อใดภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเรายังไม่เข้มแข็ง สามารถกล่าวแก้คำหลอกลวงจากลัทธิต่าง ๆ ได้ เราจะไม่ยอมนิพพาน”

แล้วพอถึงวันมาฆบูชา พอเข้มแข็ง “มารเอ๋ย บัดนี้ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาของเราเข้มแข็ง สามารถกล่าวแก้คำจาบจ้วงของลัทธิต่าง ๆ ได้ สามารถกล่าวแก้คนที่หลอกลวงหัวใจเราได้”

นี่มันกล่าวแก่ พระพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ฝากไว้กับเราอยู่แล้ว แล้วทำไมเราจะทำไม่ได้ ไม่ได้ทำ พระพุทธเจ้ายังฝากไว้เลย มอบไว้กับเราเลย ฉะนั้น เราถึงพุทธโธได้

เพียงแต่ถ้าพุทธโธแล้วมันเจริญก้าวหน้าก็ได้ ก็ดี ถ้าพุทธโธแล้วไม่เจริญก้าวหน้า อานาปานสติก็ได้ ฌมานุสติก็ได้ มรณานุสติก็ได้ สังฆานุสติก็ได้ ทำสิ่งใดก็ได้ถ้ามีสติมีปัญญา ทำแล้วพัฒนาจิตใจของเราดีขึ้น ทำเพื่อให้จิตใจของเรามีคุณธรรม ทำเพื่อให้จิตใจของเรามีศีล มีสมาธิ มีปัญญา แล้วเกิดตบะธรรมแผดเผากิเลสของเรา ให้จิตใจของเรามีคุณธรรมขึ้นมา ทำสิ่งใดก็ได้เพื่อประโยชน์กับเรา

ฉะนั้น เราเป็นคนธรรมดาจะพุทธโธได้ไหม ได้ ได้ ทำแล้วถ้ามันเป็นประสบการณ์ เป็นความจริง เป็นประโยชน์กับเรา ทำได้ทั้งนั้น แล้วถ้ามีปัญหาสิ่งใด มีสิ่งใดทำแล้วข้องใจ แล้วค่อยถามมาใหม่ เอวัง